процесом взаємодії суб'єктів навчального процесу із зовнішнім середовищем, що розвиває індивідуальні можливості та зосереджує їх діяльність на формуванні високого рівня особистісного розвитку. Успішний викладач, який прагне до професійної самореалізації, завжди буде намагатися розвивати власну особистість та особистість студентів.

Список використаних джерел

1. Антонович Є.А. Теорія і методика дизайну в контексті розвитку концепції сучасного національного дизайну / Антонович Є.А. // Педагогіка вищої та середньої школи: Зб. наук, праць № 13. – Спец. вип.: Мистецькопедагогічна освіта: проблеми та перспективи. – Кривий Ріг: КДГГУ, 2014.
2. Козир А. В. Компетентність як необхідний компонент професійної майстерності викладачів мистецьких спеціальностей [Електроний ресурс] / А.В. Козир. – Режим доступу: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_7.php
3. Кулешова О. В. Психологічні особливості особистісної самореалізації викладача вищого навчального закладу: дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07 / О.В. Кулешова / Національна академія Державної прикордонної служби імені Б. Хмельницького. – Хмельницький, 2014. – 179 с.
4. Сучасний вчитель як суб’єкт педагогічної комунікації / за ред. С. О. Мусатова. – К. : Наукова думка, 2015. – 96 с.
5. Сисоєва С. О. Теоретичні і методичні основи підготовки вчителя до формування творчої особистості учня: дис. … д-ра пед. наук: 13.00.04 / С. О. Сисоєва. – К., 2008. – 428 с.

Анотація. Дяченко А. Компетентнісна самореалізація викладача мистецьких дисциплін. *Розглянуто проблему компетентнісної самореалізації викладача мистецьких дисциплін в сучасному навчально-виховному процесі. Окреслено шляхи професійного самовдосконалення важливих його якостей. Здійснено аналіз факторів, що сприяють компетентнісної самореалізації викладача в умовах особистісно орієнтованого виховання. Проаналізовано особливості самореалізації викладача дизайну одягу.*

Ключові слова: *компетентність, компетентнісна самореалізація, особистий імідж, моделювання одягу, дизайн, викладач мистецьких дисциплін.*

Аннотация. Дяченко А. Компетентностная самореализацыия преподавателя художественных дисциплин. *Рассмотрена проблема компетентностной самореализации преподавателя художественных дисциплин в современном учебно-воспитательном процессе. Определены пути профессионального самосовершенствования важных его качеств. Осуществлен анализ факторов, способствующих компетентностной самореализации преподавателя в условиях личностно ориентированного воспитания. Проанализированы особенности самореализации преподавателя дизайна одежды.*

Ключевые слова: *компетентность, компетентностный самореализация, личный имидж, моделирование одежды, дизайн, преподаватель художественных дисциплин.*

Abstract. Diachenko Alla. Competent self-realization of the teacher of artistic disciplines. *The problem of competent self-realization of the teacher of artistic disciplines in the modern educational process is considered. The ways of professional self-improvement of important qualities of him are outlined. The author analyzes the factors contributing to the teacher's self-actualization in the context of personally oriented education. The peculiarities of self-realization of a textile design teacher are analyzed.*

Keywords: *competence, competent self-realization, personal image, modeling of clothes, design, teacher of artistic disciplines.*

Валентина Крилова

Охтирська гімназія Охтирської міської ради Сумської області, м. Охтирка, Україна

ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ ШЛЯХОМ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Три шляхи ведуть до знань:
шлях роздумів – це шлях найбільш благородний,
шлях наслідування – це шлях найбільш легкий
і шлях досвіду – це шлях найбільш гіркий.
Конфуцій

Викладання математики має відображати діалектику пізнання дійсності і побудови математичних теорій. Тому практичній і творчій складовій навчальної діяльності приділяють особливу увагу в Державному стандарті: «Основною метою освітньої галузі “Математика” є формування в учнів математичної компетентності на рівні, достатньому для забезпечення життєдіяльності в сучасному світі, успішного оволодіння знаннями з інших освітніх галузей у процесі шкільного навчання, забезпечення інтелектуального розвитку учнів, розвитку їх уваги, пам’яті, логіки, культури мислення та інтуїції.» Тому для вчителів

математики головним завданням є формування в учнів математичної компетентності, як складової життєвої компетентності.

У кожної людини в молодому віці формується система її життєвих орієнтацій, яка складається з кількох складових: мета людини в житті, яка надає осмисленості майбутньому; насиченість життя, що характеризує сам процес життєздійснення; задоволеність самореалізацією, яка формується на основі особистості.

Розширення кругозору, пошук нових знань, розвиток умінь самостійного здобування інформації стали нагальною потребою сучасності. Але відсутність деяких практичних навичок, невміння використовувати різноманітні прийоми самостійної навчальної роботи дуже ускладнюють самоосвітню діяльність школярів. Тому нагальною потребою сучасної школи є створення умов, за яких кожен учень мав би змогу навчатися самостійно здобувати необхідну інформацію, використовуючи її для власного розвитку, самореалізації, для розв'язання існуючих проблем.

Працюючи самостійно, учні, як правило, глибше вдумуються в зміст опрацьованого матеріалу, краще зосереджують свою увагу, ніж це звичайно буває при поясненнях учителя або розповідях учнів. Тому знання, уміння і навички, набуті учнями в результаті добре організованої самостійної роботи, бувають міцнішими і ґрунтовнішими. Крім того, у процесі самостійної роботи в учнів виховується наполегливість, увага, витримка та інші корисні якості.

Одним з видів самостійної роботи учнів з математики в класі є самостійне вивчення теорії за підручником.

Пропоную учням самостійно опрацьовувати за підручником теоретичний матеріал три або чотири рази за семестр (залежно від вміння працювати з книгою). Основна мета таких завдань – навчити учнів читати математичний текст, інакше кажучи, навчити їх учитися.

Наприклад при вивченні теми «Зведення дробів до спільного знаменника» у 6 класі даю випереджувальне завдання: Прочитати пункт 5. Що потрібно повторити з попередніх вивчених тем? (НСК).

При закріпленні теми «Квадратні рівняння. Теорема Вієта» у 8 класі пропоную встановити те коло теоретичних знань, на які будь спиратись на уроці.

Для формування стійких мотивів роботи з підручником застосовую різноманітні методичні прийоми, найбільш доречними стають методи інтерактивного навчання. Якщо порівнювати інтерактивні методи навчання з традиційними, то, насамперед, слід відзначити те, що за рахунок створених мною умов для ініціативи зростає активність учнів. Безперечно, можна сміливо характеризувати інтерактивне навчання словами Д. Максвелла: «Немає кращого методу повідомленню розуму знань, ніж методу подання їх у можливо більш різноманітних формах»

У 7-9 класах для активізації пізнавальної діяльності учнів використовую підручник для проведення гри. Ця форма навчання відповідає психологічним особливостям дітей цієї вікової категорії, їх природнім потребам, а також сприяє розвитку пізнавальних інтересів учнів та творчого потенціалу. Гра дозволяє зробити динамічним і цікавим учбовий процес. Вона виключає небажане «зубріння», знання засвоюються через практику. За часом ігри займають від 10 до 20 хвилин, залежно від виду роботи на уроці, тому їх використовую разом з іншими видами діяльності.

Подібні самостійні роботи формують навички здобуття знань і звичку до праці

Отже, системне використання підручника на шкільних уроках – один із шляхів підготовки учнів до самоосвіти.

Завдання вчителя полягає в такій організації самостійної роботи учнів, при якій на основі засвоєної з підручників інформації учні могли б на практиці застосовувати набуті знання, тобто дати свої формулювання означень, теорем, запропонувати інші способи розв’язування задач. З цією метою майже на кожному уроці практикую виконання самостійних завдань тренувального характеру, враховуючи рівень знань кожного учня.

Організовую самостійне розв'язування задач. Для самостійних робіт зручніше відводити тільки частини уроків – 15-20 хв. Тоді на уроці можна пояснити матеріал, дати завдання, розв'язати кілька прикладів колективно, а потім запропонувати кілька вправ до кінця уроку розв'язати самостійно. Такі роботи можна оцінювати.

Систематичне використання математичних диктантів дає надійну інформацію про рівень засвоєння нового матеріалу, підвищує математичну культуру в учныв, сприяє розвитку їх мови. У своїй роботі використовую практичні та самостійні роботи навчального характеру з елементами творчості.Таким видом роботи є урок – практикум.

Специфікою тестової форми перевірки якості знань є досить великий обсяг завдань, що потрібно виконати за обмежений проміжок часу самостійно учневі. Використовую тести при написанні самостійних і контрольних робіт початкового і середнього рівнів.

Контрольні роботи пропоную у кількох варіантах, або кожному індивідуальну контрольну роботу. Крім обов’язкової частини, включаю у контрольну роботу і необов’язкову, щоб учень, який виконав завдання не залишився без роботи.

Практикую різні форми проведення позакласної самостійної роботи. Одна із них- проектна технологія. Проект дає можливість тісно поєднати теорію з практикою.

Домашня робота - це теж самостійна робота учня. Виконання домашніх завдань сприяє закріпленню і поглибленню поданого на уроці нового матеріалу, допомагає виробити навички, дисциплінує учнів, привчає їх працювати систематично і самостійно, адже функція домашньої роботи – навчити дітей вчитися.

На мою думку, різні форми самостійної роботи на уроках дають змогу кожному учневі відчувати себе в активному навчальному процесі, розвивають мислення, формують вміння вислуховувати інших і поважати їхню думку. Під час такої роботи фактично всі учні залучені до процесу пізнання. Кожен має можливість обмінятися знаннями, ідеями, способами діяльності. Причому, відбувається це в атмосфері доброзичливості та взаємодопомоги.

Список використаних джерел

1. Боровик Г. В. Компетентнісний підхід до навчання учнів на уроках математики./ Методичний посібник для вчителя.
2. Васільєва Д.В. Особливості навчання математики в сучасній школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=dybNoZskQhY
3. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти: постанова Кабінету міністрів України від 23.11.2011 №1392
4. Казначей І.В. Діяльнисний підхід та формування ключових компетентностей учнів на уроках математики./Методичний посібник для вчителів/ 2013 р.
5. Компетентністна освіта: від теорії до практики. Збірка статей. – К.: Плеяди, 2005. – 120 с. – (Відкритий урок. Основна школа. Вип. 3-4)
6. Математика в школах України №12 (384) квітень 2013.
7. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Науково-методичний посібник. – К.: А. С. К., 2003.
8. Раков С. А. Математична освіта: компетентнісний підхід з використанням ІКТ. – Х.: Факт, 2005.
9. Раков С. А. Формування математичних компетентностей випускника школи як місія математичної освіти // Математика в школі. – 2005. – № 5.
10. Родигіна І.В. Компетентнісно орієнтований підхід до навчання. – Харків: Основа, 2005.
11. Волобуєва Т.Б. Розвиток творчої компетентності школярів. – Харків: Основа, 2005.

Анотація. Крилова В. Формування самоосвітньої компетентності учнів на уроках математики шляхом організації самостійної діяльності. *У статті проаналізовано потребу сучасної школи у створенні умов, за яких кожен учень мав би змогу навчатися самостійно здобувати необхідну інформацію, використовуючи її для власного розвитку. Розглядаються різні форми самостійної роботи на уроках , які дають змогу кожному учневі відчувати себе в активному навчальному процесі.*

Ключові слова: *потреба сучасної школи у створенні умов,необхідних для самостійного здобування інформації.*

Аннотация. Крылова В. Формирование самообразовательной компетентности учеников на уроках математики путем организации самостоятельной деятельности. *В статье проанализирована потребность современной школы в создании условий, при которых каждый ученик имел бы возможность учиться самостоятельно добывать необходимую информацию, используя ее для собственного развития. Рассматриваются разные формы самостоятельной работы на уроках, которые дают возможность каждому ученику чувствовать себя в активном учебном процессе.*

Ключевые слова: *потребность современной школы в создании условий, необходимых для самостоятельного приобретения информации.*

Annotation. Krylova V. Forming of self-education competence of students on the lessons of mathematics by organization of independent activity. *In the article the requirement of modern school is analysed in conditioning, at that every student would have the opportunity to study independently to obtain necessary information, using her for own development. The different forms of independent work are examined on lessons that give an opportunity to every student to feel in an active educational process.*

Keywords: *requirement of modern school in conditioning, necessary for independent acquisition of necessary information.*

Евгений Кузнецов[1], Михаил Басов[2]

Национальная металлургическая академия Украины, г. Днепр, Украина

[1]*evgenijkuznetsov24@gmail.com* ,[2]*basovmikha15@gmail.com*

ПРАКТИКА ФОРМИРОВАНИЯ НОРМАТИВНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ НА РАННИХ ЭТАПАХ ПОДГОТОВКИ СТУДЕНТОВ СПЕЦИАЛИЗАЦИИ «МЕТАЛЛУРГИЯ ЧЁРНЫХ МЕТАЛЛОВ»

В соответствии с отраслевым стандартом инженерного образования в перечень нормативных профессиональных компетенций выпускников высших технических учебных заведений, прошедших подготовку по специальности 136 “Металлургия” со специализацией “Металлургия чёрных металлов”, кроме прочего, входят: способность управлять реальными технологическими процессами получения металлов;